

TESTAREA NAȚIONALĂ - 2007
Proba scrisă de limba și literatura română

Varianta 92

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

Partea I (48 de puncte)

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre cerințele de mai jos.

Trei zile bătuseră vânturi sunătoare de la miazăzi, pământul se zbicise și-n dumbrăvioara de la marginea satului, la malul Siretului, începuseră să înflorească galben cornii. Băiatul cel mai mititel al lui Dumitru Onișor ieșise cu șase oi la mugurul proaspăt al primăverii.

Era un copilaș palid și mărunțel și țara pe pământul reavăn niște ciubote grele ale unui frate mai mare. Ridică spre mine ochi triști, învăluți ca-ntr-o umbră cenușie și-și scoase cu anevoie din cap pălărioara veche pleoștită ca o ciupercă. Îmi dădu bună-ziua c-un glas moale în care parcă suna o suferință timpurie; apoi, acoperindu-se, ridică deasupra oilor toiegele alb, îndemnându-le spre crâng.

- Ce mai faci tu, măi flăcăule? îl întrebai eu. Ai ieșit cu oile la păscut?

- M-a trimis tătuca să le mai port, îmi răspunse el serios, cu glasul-i subțirel și peltic; și se opri.

Oile se opriă și ele și întoarseră capetele spre călăuzul lor.

- Dar ești tu vrednic, bre Niculăeș, să porți un cârd de oi?

- He, sunt eu vrednic; da' acuma n-am ce purta, sunt supărat...

- Cum se poate? Și de ce, mă rog?

- De ce? mă întrebă el ridicând spre mine fruntea pe care sta zimțuit în neregulă păru-i buhos, pentru că în primăvara asta tot ne-au căzut din oi; ș-acum am rămas numai cu acestea șase...

Deși „flăcăul” cu care vorbeam era numai de-o șchioapă, deși intrase în a opta primăvară a vieții lui, năcazul lui era adânc și serios; zâmbetul meu pieri pe dată.

- Și v-au pierit multe, bre Niculăeș?

- Multe...răspunse el grav, rezemându-se înaintea mea în băț, ca ciobanii. Tătuca întruna blastă mă și suduie [...] dar parcă eu ce-s vinovat? Acu, azi, mi s-a întâmplat alta. Când ieșeam din sat, a trecut unul cu căruța și mi-a pălit o oaie. A dat-o jos. Acum abia mai umblă și abia mai suflă. Are să se ducă și asta. Era a mămucăi și mi-o lăsase mie...

Glasul lui dintr-o dată scăzuse într-un tremur de lacrimi. [...]

- Și de ce spui că ți-o lăsase mămucă-ta ție?

- Apoi nu știi? Eu n-am mamă. A murit în postul Crăciunului și ne-a lăsat singuri. Acu n-are cine mă spăla, n-are cine mă-ngrijii... n-are cine-mi spune o vorbă bună... [...]

Copilul cel mărunțel îmi vorbea cu seriozitate și cu durere, ca un om mare.

(Mihail Sadoveanu, **Un om năcăjit** - fragment)

A. Limba română

- | | |
|---|-----------------|
| 1. Desparte în silabe cuvintele: „dumbrăvioara”, „proaspăt”, „timpurie”, „lacrimi”. | 4 puncte |
| 2. Transcrie, din primul alineat, un cuvânt format prin derivare și unul prin compunere. | 4 puncte |
| 3. Menționează doi termeni din familia lexicală a adjectivului „greu”. | 4 puncte |
| 4. Stabilește valoarea morfologică din text a cuvintelor subliniate:
„năcazul <u>lui</u> era adânc <u>și</u> serios; zâmbetul <u>meu</u> pieri pe dată”. | 4 puncte |
| 5. Precizează cazul substantivelor din secvența „ridică deasupra oilor toiegele alb”. | 4 puncte |
| 6. Alcătuiește un enunț în care substantivul „glasul” să aibă funcția sintactică de atribut substantival genitival. | 4 puncte |
| 7. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate:
„Când ieșeam <u>din sat</u> a trecut <u>unul</u> cu căruța și mi-a pălit <u>o oaie</u> ”. | 4 puncte |
| 8. Transcrie propoziția subordonată din secvența „flăcăul cu care vorbeam era numai de-o șchioapă”, precizând felul acesteia. | 4 puncte |
| 9. Alcătuiește o frază în care să existe o subordonată subiectivă, având ca regent verbul <u>a ieși</u> . | 4 puncte |

B. Înțelegerea textului

- | | |
|--|-----------------|
| 10. Precizează anotimpul în care se petrece întâmplarea relatată în textul dat. | 2 puncte |
| 11. Transcrie, din text, o structură care să conțină o imagine vizuală. | 2 puncte |
| 12. Transcrie, din al doilea alineat, un fragment care conține o comparație. | 2 puncte |
| 13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține genului epic. | 2 puncte |
| 14. Explică, în 3 – 5 rânduri, semnificația titlului operei lui Mihail Sadoveanu, prin raportare la conținutul fragmentului dat. | 4 puncte |

Partea a II-a (18 puncte)

Te numești Maria/ Marian, ai absolvit clasa a VIII-a și ai petrecut câteva zile din vacanța de vară în orașul Sinaia. Ai trimis părinților o telegramă cu următorul conținut: „*Sosesc vineri. Pregățiți lucrurile, plecare la mare. Vremea, minunată pentru plajă. Maria/ Marian*”.

Redactează, **pe o pagină distinctă a foii de examen**, și o scrisoare de 15 - 20 de rânduri, adresată părinților, în care să le comunici mai pe larg informațiile din telegramă, descriind și frumusețea locului în care te afli. În scrisoare, trebuie:

- să utilizezi convențiile specifice acestui tip de compunere; **6 puncte**
- să ai un stil și un conținut adecvate relației tale cu destinatarul și situației imaginate; **8 puncte**
- să respecți normele de exprimare, de ortografie și de punctuație. **4 puncte**

Atenție! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință! Data redactării scrisorii este 18.06.2007.

Partea a III-a (24 de puncte)

Scrie o compunere în care să prezinți trăsăturile personajul Niculăieș, așa cum apar ele în fragmentul citat la **Partea I** (Mihail Sadoveanu, ***Un om năcăjit***). În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea, însoțită de exemple, a trei mijloace de caracterizare a personajului;;
- numirea a trei trăsături (fizice și/ sau morale) ale personajului Niculăeș;
- ilustrarea trăsăturilor, prin referire la întâmplări/ la situații semnificative sau prin citate comentate;
- prezentarea relației dintre personajul principal și alt personaj prezent în fragmentul citat.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru conținut (câte 3 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **12 puncte** pentru redactare (*coerența textului* - 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* - 2 p.; *ortografia* - 3 p.; *punctuația* - 3 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* - 2 p.).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă minimum 25 de rânduri scrise.